

2e Predikatie over Spreuken 3:5, uitgesproken door ds. J.P. Paauwe op 31 augustus 1952 te Den Haag

Gezongen: Psalm 68:10 en 17.

Gelezen: De Twaalf artikelen des geloofs; Hebreeën 6.

Gezongen: Psalm 111:1, 2 en 3.

Wij vragen uw aandacht voor Spreuken 3 vers 5:

‘Vertrouw op den HEERE met uw ganse hart, en steun op uw verstand niet.’

Ik behoef u niet te zeggen wat het is op iets of op iemand te vertrouwen. Wanneer gij in moeilijkheden verkeert, niet in staat zijt uzelf te helpen, maar er is iemand die u zegt dat hij u bij wil staan en gij meent dat deze persoon betrouwbaar is, dan aanvaardt gij zijn toezegging. Van dit ogenblik af vertrouwt gij op zijn belofte.

Het vertrouwen waarvan in deze woorden wordt gesproken, veronderstelt kennis. In Psalm 9 vers 11 lezen wij: ‘Die Uw Naam kennen, zullen op U vertrouwen.’

Kennis. Van nature kan de mens een grote kennis, somtijds door de algemene werking des Geestes, van de christelijke religie hebben. Deze kennis is dieper en uitgebreider dan een mens zelf weet of wil weten. Maar dag op dag is de mens erop uit deze kennis in ongerechtigheid ten onder te houden (Rom. 1:18). Hij doet een van tweeën, of hij zwijgt en doet alsof hij het niet verstaat, of, zoals gezegd, hij houdt zijn kennis ten onder in ongerechtigheid. Dit is de reden, de oorzaak, waarom men zo vaak bemerkt, zowel bij zichzelf als bij de naaste, dat er onlogisch wordt geredeneerd. Want een mens kan wel logisch redeneren, maar de kennis of de waarheid, gelijk zij in Jezus is, die verstaat hij niet. De kennis die de mens buiten de genade om heeft, wordt hier niet bedoeld. Men kan door lezen, door onderzoek, nadenken, kennis verwerven. Somtijds is een mens in staat om verrassende dingen te zeggen. Degene bij wie ervaring ontbreekt, vraagt zich dan wel af, of dit mogelijk het werk van vrije genade is. Ook deze kennis wordt niet bedoeld. De kennis die wij

op het oog hebben, is een kennis die in een ogenblik komt en die daarna vermeerderd wordt. Het is de kennis die men door de ondervinding van de geestelijke en eeuwige dingen ontvangt – zó ontvangt, dat men in staat is rekenschap af te leggen van de hoop die in ons is.

Waarvan moet men, zal men vertrouwen op de Heere, kennis hebben? Van God. Men kan van het Opperwezen gehoord hebben, over Hem gelezen hebben en zo nogal wat kennis vergaderd hebben. Maar dit bedoelen wij niet.

Het is ook mogelijk dat men het er vast voor houdt dat God bestaat, maar dit niet op de rechte wijze. De duivelen geloven ook en de ganse wereld doet het; ook al wordt er hier en daar beweerd dat men niet aan God gelooft. Maar ook dit alles hebben wij niet op het oog.

Zal men God kennen, dan moet Hij Zich hebben geopenbaard. Dit is het werk van een ogenblik, het komt met de snelheid van de bliksem. Wanneer dit geschiedt, ziet de mens God. Dan zegt hij niet: Ik heb van God gehoord of gelezen; hij aanschouwt Hem, en hij weet dat hij dit doet. Hij zegt (al gebruikt hij misschien andere woorden): ‘Dit is God.’ Zo vangt de waarachtige kennis van God aan. Van deze kennis heeft de Heere Jezus gesproken in Johannes 17 vers 3: ‘En dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, den enigen waarachtigen God, en Jezus Christus, Dien Gij gezonden hebt.’ Deze kennis is de kennis die hier moet worden verkregen.

Wanneer de godsdienstige mens hier overheen kan komen, dan kan hij heel wat vertellen over bekering en uitredingen, over gezichten, maar het ware heeft hij niet gevonden. Hij is niet eenvoudig geworden. En nu geeft het hart zich voortdurend bloot. Men meent dat dit niet wordt opgemerkt. Maar door haar voelhorens neemt de Kerk van Christus dit waar, en nu onttrekt het hart van de begunadigde zich op zijn beurt.

Men moet ook zichzelf kennen; want zal er sprake zijn van vertrouwen op de Heere en op iets dat waar is, dan moet men ergens beginnen. Dit beginpunt ligt in de laagte. Wat moet de mens van zichzelf weten? Hij moet de verwerpelijkheid van zijn leven leren kennen. Wie tracht zichzelf staande te houden, zowel tegenover de naaste als tegenover de Heere, die kent zichzelf niet. Wie een woord van verdediging heeft ten opzichte van zichzelf, kent zichzelf niet. Maar de mens heeft toch niet altijd ongelijk? Men heeft altijd ongelijk. Al is onze zaak recht, dan heeft

men nog ongelijk. Met de hopeloze toestand van ons hart is niets te vergelijken. De profeet Jeremia zei ervan in Jeremia 17 vers 9: 'Arglistig is het hart, meer dan enig ding, ja, dodelijk is het; wie zal het kennen?'

Gij weet toch wel dat gij ergens begint? God is het Begin. Hier gaat de mens tegen in en overheen. Gij begint met uzelf; gij zijt een leugenaar. 'Gij zijt uit den vader den duivel, en wilt de begeerten uws vaders doen. Die was een mensenmoorder van den beginne, en is in de waarheid niet staande gebleven; want geen waarheid is in hem. Wanneer hij de leugen spreekt, zo spreekt hij uit zijn eigen; want hij is een leugenaar en de vader derzelve leugen' (Joh. 8:44). De mens moet het verderf van zijn natuur hebben leren kennen. Deze natuur is even afzichtelijk als die van de satan, zo niet afzichtelijker; want de satan heeft geen aanbieding van het Evangelie en wij wel.

De mens moet zijn val leren kennen. Wanneer hij zijn val niet verstaat, niet gelooft wat er in Gods Woord van de val wordt gezegd, niet in staat is dit te onderschrijven en voor waarachtig te houden, dan is bij hem alles nog leugen en bedrog, en zo zal hij Christus nooit op de rechte wijze leren kennen.

Deze kennis, de kennis van de Heere en van onszelf, gaat gepaard met belijdenis. 'Mijn zonde maakte ik U bekend' (Ps. 32:5). Belijdenis in de eenzaamheid voor God, zowel van kleine als van grote zonden. De kennis gaat altijd met belijdenis gepaard. Hier komt juist te pas wat wij zo-even zeiden over altijd ongelijk hebben, ook als men een rechte zaak heeft. Kan een mens geen ongelijk hebben, is hij niet in staat steeds ongelijk te hebben, dan zal hij zeker door God worden verworpen. Want de Heere wil niet dat wij ons verheffen boven Hem, en evenmin dat wij ons verheffen boven de naaste.

Deze kennis gaat gepaard met schaamte. Er is een valse schaamte: men heeft spijt. Maar de schaamte hier bedoeld is een schaamte voor God. 'Ik ben beschaamd en schaamrood om mijn aangezicht tot U op te heffen, mijn God' (Ezra 9:6). Deze schaamte blijft het gehele leven door. Waar de schaamte ophoudt, is de genade nooit geweest.

Deze kennis gaat gepaard met zelfverloochening. De mens kan van nature zo hartelijk de naaste verfoeien, maar de begenadigde verfoeit zichzelf hartelijk. Ook hier komt hij nooit boven uit. Wie er wel boven uit komt, had nooit genade. Verder: zelfveroordeling. Nooit ken-

de iemand de Heere, die zichzelf niet van harte veroordeelde. Lees 1 Korinthe 11 vers 31 en 32: 'Want indien wij onszelven oordeelden, zo zouden wij niet geoordeeld worden. Maar als wij geoordeeld worden, zo worden wij van den Heere getuchtigd, opdat wij met de wereld niet zouden veroordeeld worden.' Wanneer gij iemand op straat ontmoetende, uw hoofd omdraait, dan stelt gij u boven uw naaste. En komt gij niet tot inkeer en berouw, dan zal God u niet doen ondervinden wat de woorden betekenen: 'Deze ging af gerechtvaardigd in zijn huis, meer dan die' (Luk. 18:14). Zelfveroordeling, en rechtvaardiging van de Heere. De rechtvaardiging van de Heere is de blijdschap van het wedergeboren hart. Dit hart doet niets liever dan elke vlek van Hem afwissen. Hoeveel vlekken en smetten de wereld ook op Hem moge brengen, het zegt: 'Uw doen is rein, Uw vonnis gans rechtvaardig' (Ps. 51:2 ber.).

Gezongen: Psalm 18:8.

Toehoorders, God werd mens. In de door Hem aangenomen menselijke natuur heeft Hij voor ons de verlossing bereid. Deze verlossing wordt in de prediking die op de Schrift is gegrond, voorgesteld, bekendgemaakt en aangeboden. Verstaat gij dit? Dit is zo waar, dat al was het dat u dit nu voor het eerst hoorde, u geen onwetendheid meer zou kunnen voorwenden.

Om op de Heere te kunnen vertrouwen, moet men met deze door de Heere uitgedachte weg verenigd zijn. De gedachten moeten gebracht zijn tot de gehoorzaamheid aan God in Christus, Die uit Zijn eeuwig verstand deze verlossing tevoorschijn bracht. Wanneer een mens hier aarzelt of twijfelt, dan is hij niet in staat op de Heere te vertrouwen. In betrekking tot onze verlossing zegt de Heere tot mij en tot u: 'Dit is de weg, wandelt in denzelven' (Jes. 30:21). Wanneer een mens gelooft, dan antwoordt hij: 'Dat wil, dat zal ik doen; ik zoek den zegen alleen bij U, o Bron van troost en licht' (Ps. 27:5 ber.). Maar vele mensen zijn hier begonnen zonder dat God had gesproken. En al bezit men dan de woorden der zaken, men mist de zaken der woorden. Dit is zonder twijfel de oorzaak van de ondergang van vele mensen. Misschien ligt hier ook wel de oorzaak van de holheid en ledigheid van vele gesprekken. In de meeste gesprekken hoort men wel woorden, maar weinig of niets van de zaken.

Om op de Heere te kunnen vertrouwen, moet men ervan overtuigd zijn dat wat de Heere van eeuwigheid heeft uitgedacht, en in de tijd, in de volheid des tijds, heeft tot stand gebracht, ons persoonlijk geldt. Het moet ons zijn alsof de Heere ons persoonlijk noemde bij voornaam en toenaam. Zó noemde, dat niet meer wordt gezegd of gedacht: Wist ik maar dat het voor mij is. De Heere noemt ons niet bij onze voornaam of achternaam, maar Hij noemt ons bij de naam die wij allen dragen, en dit is de naam 'zondaar'. Nooit is een mens zondaar geworden voor God of hij is onderaan begonnen. Dit heeft de Heere Jezus ons geleerd in de bekende gelijkenis van de farizeeër en de tollenaar.

Wanneer men niet kan geloven dat de Heere Jezus aan onze voeten ligt, smekende om binnengelaten te worden, dan is men de persoon niet om op de Heere te vertrouwen. Zó laag is de Heere afgedaald en daalt Hij nog af. Maar wij, in onze schijnvroomheid en met ons waangeloof, zien naar boven; en nu zien wij de Heere niet aan onze voeten en geven geen acht op zo grote zaligheid. Dit zal in de ontzaglijke eeuwigheid voor ons staan; dan zal de mens zichzelf veroordelen en veroordeeld zien, omdat hij dit niet wilde opmerken.

Wanneer een mens zichzelf heeft leren kennen, ontdekt is aan zijn machteloosheid, wanneer de Heere Zich aan hem heeft geopenbaard en hij, op deze openbaring, uitgaat uit zichzelf en uit al het waardeloze dat hij altijd heeft gekoesterd, zich verenigd heeft met de Heere, dan wendt hij zijn lasten over op de Heere. Dit is de werking waarvan in onze tekst wordt gesproken.

Hierin zijn verschillende werkzaamheden begrepen, onder andere hongeren en dorsten naar de gerechtigheid: een honger en een dorst, die ons niet doet eindigen in deze honger en dorst, maar die ons doet eindigen in de Heere, in het Woord, volgens Mattheüs 5 vers 6: 'En zij zullen verzadigd worden.'

Liefde, geen eigenliefde, maar liefde Gods en dan ook, omdat deze liefde afdaalt, liefde tot de naaste. Deze mens zegt: 'Ik heb lief.' Dit woord was nog niet over zijn lippen gekomen, en wanneer men het al uitsprak, dan had men er toch geen recht toe. Maar nu is het er. 'Ik heb lief', dit is een groot woord. Woensdagavond heb ik gezegd:* wie dit woord in

* Catechisatie op 27 augustus 1952, Catechisaties deel 3, blz. 46.

waarheid kan spreken, voor hem zijn er geen vragen of raadselen meer.

De omhelzing van de Heere Jezus op Zijn aanbieding – niet daar buitenom, maar op de aanbieding.

De overwenteling van zichzelf op de Heere en dit alles met loslating van zichzelf en van alles wat men in de Heere niet kan bezitten.

Vertrouwen. Al deze werkzaamheden worden in Gods Woord door beelden verduidelijkt. Een van deze beelden vinden wij in het u voorgelezen Hebreeën 6 vers 17-20: ‘Waarin God, willende den erfgenamen der belofte overvloediger bewijzen de onveranderlijkheid van Zijn raad, met een eed daar is tussengekomen; opdat wij door twee onveranderlijke dingen, in welke het onmogelijk is dat God liege, een sterke vertroosting zouden hebben, wij namelijk die de toevlucht genomen hebben om de voorgestelde hoop vast te houden; welke wij hebben als een anker der ziel, hetwelk zeker en vast is, en ingaat in het binnenste des voorhangsels; waar de Voorloper voor ons is ingegaan, namelijk Jezus, naar de ordening van Melchizédek een Hogepriester geworden zijnde in der eeuwigheid.’

Een schipper werpt het anker uit, óf in storm en onweder, óf wanneer hij aan het einde van zijn reis is. Om dit met goed gevolg te kunnen doen, moet er een goede ankergrond zijn, een grond die het anker doet houden. Heeft de schipper het anker uitgeworpen, dan is het anker zijn enige vastigheid.

‘Welke wij hebben als een anker der ziel.’ Wanneer de ziel in storm en in noodweer is, te maken heeft met de vloek en de eis van de Wet, met een beschuldigend geweten, met het ongenoegen des hemels, dan werpt zij – als deze ankergrond is bekendgemaakt – het anker uit. De ankergrond is de gerechtigheid van Christus en de belofte van het verbond. Maar ook wanneer de schipper het einde van zijn reis heeft bereikt, maakt hij gebruik van zijn anker. Want dan moet er aan boord worden gewerkt, en dit zou niet mogelijk zijn wanneer het schip nog voortdurend in beweging was. Wanneer een mens, in het dagelijkse leven staande, niet verzekerd is, geen verzekerdheid der hoop, geen verzekerdheid der kennis, noch verzekerdheid des geloofs bezit, wanneer hij in het diepst van zijn ziel geen rust heeft, wanneer hem de vrede in de grond des harten ontbreekt, dan kan hij in het dagelijks leven niet staan zoals het behoort, omdat men hiertoe de zekerheid niet kan missen.

Overweeg en overdenk deze dingen, uw eeuwige belangen zijn hier onlosmakelijk aan verbonden. Laat gij na deze zaken te behartigen, dan is er voor u niets anders te verwachten dan verderf en ondergang. God heeft u goed en naar Zijn beeld geschapen, maar gij zijt gevallen en hebt dit beeld verloren. De Heere wil u terug hebben, maar versiert met dit beeld. Ga eens na of gij ooit voor deze zaak zijt gesteld. Antwoord oprecht. Er komt niets van u terecht, tenzij gij hiervoor zijt geplaatst. Ga na of gij weleens uw best hebt gedaan om zalig te worden. Of gij hebt gebeden, geweend, gezucht, geklaagd en onderzocht. Of gij uw uiterste best hebt gedaan om zalig te worden. Als een mens dit doet, begint de gehele wereld er voor hem anders uit te zien, want hij is begonnen te beseffen dat één ding nodig is, en hij heeft begrepen en erkend dat hij dit ene ding niet heeft. Dit is het grote gemis. Onderzoek verder of u hiermee aan het eind zijt gekomen, en voor God kwam te staan als een schuldige, met gesloten mond, met een schuld die tot aan de hemel reikt, terwijl u geen penning had om te betalen.

Onderzoek verder wat daar gebeurd is. Hier heeft één van drieën plaats: óf de mens keert terug tot de wereld, óf hij sterft in wanhoop, óf God openbaart Zich, Zich over de mens ontfermende.

Wat is er bij u gebeurd? Hebt gij u met de Heere verenigd? Hebt gij voor Hem uw hart ontsloten? En dit nadat de Heere in uw hart was gekomen? Onderzoek verder wat gij in de Heere hebt gevonden.

Als bladvulling staat in de 'Mededelingen'* dat iemand alle wegen had beproefd om gelukkig te worden, maar dat zij allen hebben gefaald, totdat hij Christus vond. De mens verbeeldt zich dat hij de Heere zoekt. Andere mensen zijn opgehouden met zoeken, omdat zij Hem niet vonden. Maar de Heere zegt: 'Ik ben gevonden van degenen die Mij niet zochten' (Jes. 65:1). De waarheid van dit woord wordt hier grondig gekend.

Ga verder met uw onderzoek. Wat is in uw oog het allerbeste? Is het de gemeenschap met God? Dan is er een voortdurende worsteling om alles los te laten wat men in Christus niet kan behouden. Dit is een worsteling waarin men dikwijls onder ligt; maar als men genade kent, capituleert men hier nooit.

* Uit een brief van William Romaine, ook hierna opgenomen als bladvulling.

Wanneer gij dit nog mist, is het zaak voor u het te zoeken. Wat ik u heb genoemd, is voor mij en voor u onmisbaar. Dat vele mensen deze zaken anders voorstellen, heeft geen betekenis. Hoe ik of een ander deze zaken voorstelt, betekent niets, het gaat erom hoe deze zaken in waarheid zijn. Ik weet dat ik uw consciëntie op mijn hand heb, gelijk eenmaal de apostel Paulus (2 Kor. 5:11). En ik ben ervan overtuigd, dat eenmaal hier of in het gericht hiernamaals een ogenblik zal aanbreken waarin gij zult zeggen: 'Toen is mij de waarheid verkondigd en ik heb er niet naar geluisterd; als ik geluisterd had, zou ik hier niet zijn.'

Weet, dat het alleen een werk van God is. Gij moet leren uzelf en uw eigen weg te veroordelen, om door de Heere gegrepen zijnde, Hem aan te kleven.

Is bij aanvang het beeld van God in u hersteld? Vertoon dan dit beeld, hoeveel moeite en verdriet u dit ook moge kosten. Doe het in uw persoonlijk leven en in uw huiselijk leven. Doe het op ieder levens-terrein. Belijd uw zonden. Leg u, voor gij naar bed gaat, open voor de Heere. Wanneer gij wakker wordt, doe het weer. 'Ken den HEERE in al uw wegen, en Hij zal uw paden recht maken' (Spr. 3:6). Van nature betreedt gij kromme paden, maar de Heere maakt dat gij met de gehele schepping uw Schepper zult loven. Dit is uw roeping. Gij vraagt niet: Wat komt er van mij? Gij zegt:

Zijn Naam moet eeuwig' eer ontvangen;
Men loov' Hem vroeg en spa;
De wereld hoor', en volg' mijn zangen
Met 'Amen, amen' na. (Ps. 72:11)

Leef zo en sterf zo.

Amen.

Gezongen: Psalm 22:15 en 16.

3e Predikatie over Spreuken 3:5, uitgesproken door ds. J.P. Paauwe op 7 september 1952 te Den Haag

Gezongen: Psalm 123:1 en 2.

Gelezen: De Wet des Heeren; 2 Kronieken 20:1-34.

Gezongen: Psalm 84:3 en 4.

Wij hebben deze versjes niet gezongen omdat de wijs ervan zo aangenaam is, maar omdat wij daarin de beschrijving vinden van de praktijk van het christendom. Dit moet ons in het hart grijpen. Is dit het geval, dan hebt gij, zo vaak u het zag of hoorde, u erover verwonderd dat de dingen zo eenvoudig en zo goed zijn gezegd. Dan is wat wij hebben gezongen, voor u waarlijk een van de liederen Sions. Is dit zo?

Wij gaan voort met de bespreking van de woorden waarbij wij al tweemaal uw aandacht bepaalden. Wij vinden deze woorden in Spreuken 3 vers 5:

‘Vertrouw op den HEERE met uw ganse hart, en steun op uw verstand niet.’

Eerst hebben wij gesproken over het voorwerp van het vertrouwen. Dit is de Heere, niets en niemand anders. De Heere, de drie-enige God, zoals Hij Zich heeft geopenbaard en zoals Hij Zich nog openbaart. En hetzij gij leeft, hetzij gij sterft, gij moet maar alleen vertrouwen op Hem. Gij moet niet laten gelden dat gij een bekeerd mens zijt, verondersteld dat gij dit zijt. Gij moet niet laten gelden wat gij hebt ondervonden, zo gij al iets ondervonden hebt. Gij moet alleen maar vertrouwen.

Bij de bespreking van deze woorden heb ik u aangewezen dat dit vertrouwen een vrucht is van de kennis. Wanneer iemand tot u zegt dat gij moet vertrouwen, weet dan dat hij niet verstaat wat hij zegt. Dit is maar een godsdienstig praatje. En ik hoop dat gij daar een diepe afkeer van hebt.

Vertrouwen is een gevolg van de kennis van God. Als een mens God niet kent – dus wanneer gij in uw ziel het getuigenis mist dat Hij Zich in u en aan u heeft bekendgemaakt – dan kunt gij niet vertrouwen. Ver-

trouwen is een gedeelte van het geloof, van het waarachtig geloof, dat, zoals vroeger altijd werd geleerd, en ook wij u steeds hebben geleerd, bestaat uit drie zaken: kennis, toestemming en vertrouwen. Ja, als gij denkt: dit heb ik al eens meer gehoord, dan moet gij niet menen dat gij weet wat hiermee wordt gezegd; want alleen met de kennis hiervan gaat de mens verloren.

Bij alles moet men afdalen in de diepte van de ziel. Dit moet men niet ééns doen, maar telkens weer. En dan moet men zich afvragen of het in het hart ligt, en hoe het daar is gekomen, en wie er de werkmee-ster van is.

Men spreekt van wonderen. In het dagelijkse leven zegt men: ‘Het is een wonder.’ Ik wenste wel dat de mensen zich eens rekenschap gaven van hetgeen zij zeggen. Men zegt: ‘Het is een groot wonder.’ Wat is een wonder? Hebt gij hier weleens over gedacht? Wat zegt gij hiervan? Gij hoeft hier niet geleerd over te spreken. Ik zal hier ook niet geleerd over spreken. Een wonder beleeft een mens wanneer hij er geheel buiten valt, en dan leert hoe God werkt. Wanneer een mens dood lag door de zonden en de misdaden, en God tot en in hem gekomen is in Christus, dan is dit voor hem een wonder, en alles is een wonder wat daarmee overeenkomt en hieruit voortvloeit en hiermee verbonden is. Al het andere is waan.

Ten aanzien van onze zaligheid moeten wij vertrouwen op de Heere, op de gerechtigheid van Christus en de barmhartigheid van de Vader. Wie dit kan, wie dit mag doen, wie dit geschonken wordt, die is, hoe zwak hij ook in zichzelf is, onoverwinnelijk. Hij beleeft het bekende woord van Johannes: ‘Dit is de overwinning die de wereld overwint, namelijk ons geloof’ (1 Joh. 5:4). De ganse Schrift is hier vol van. Hoe menigmaal komt het woord ‘vertrouwen’ niet voor in Gods Woord? Let maar op, gij treft het telkens weer aan. Vooral in de Psalmen wordt het veel gevonden.

De Gemeente van Jezus Christus – ik bedoel niet de kerken, deze leren doorgaans iets anders – is het hier ten volle mee eens. Want vraag haar wat het geloof is, dan geeft zij u ten antwoord: ‘Een waar geloof is niet alleen een zeker weten of kennis, waardoor ik alles voor waarachtig houd wat ons God in Zijn Woord geopenbaard heeft, maar ook een vast vertrouwen, hetwelk de Heilige Geest door het Evangelie in mijn

hart werkt, dat niet alleen anderen, maar ook mij vergeving der zonden, eeuwige gerechtigheid en zaligheid van God geschonken is, uit louter genade, alleen om der verdienste van Christus wil' (Heid. Cat. antw. 21).

Is dit antwoord van de Kerk van Christus uw antwoord? Dan zijt gij een levend lidmaat van deze Kerk, en dan is dit antwoord gegraveerd in de tafelen van uw hart. Is het anders, dan zijt gij misschien lid van de een of andere kerk, maar met de Kerk van Christus hebt gij niets te maken, noch zij met u.

Er zijn andere dingen ten aanzien waarvan men op de Heere moet vertrouwen. Hierover wilden wij u deze morgen iets zeggen.

De zonde. Zijt gij een gelovige? Dan zijn de zonden u vergeven en gij hebt een recht op het eeuwige leven ontvangen. Gij zijt naar het Goddelijk beeld van God in Jezus Christus vernieuwd. Maar de zonde is er nog met vele en velerlei verzoeking. De genegenheid tot de zonde is er. Lees zondag 23, antwoord 60, van de Heidelbergse Catechismus: '... also dat, al is het dat mij mijn consciëntie aanklaagt dat ik tegen al de geboden Gods zwaarlijk gezondigd en geen daarvan gehouden heb, en nog steeds tot alle boosheid geneigd ben...' Dit is de belijdenis van een mens die door God in Christus Jezus is gerechtvaardigd. De zonde moet worden gedood. Doden wij haar niet, dan moeten wij erop rekenen dat zij ons doodt. Dit is overeenkomstig Gods Woord. 'Zo wie zijn leven verliezen zal om Mijnentwil, die zal hetzelfde vinden' (Matth. 16:25).

Er moet geworsteld, gebeden en gestreden worden. Hier moeten wij ons gehele leven, ja dag en nacht mee bezig zijn. Wie van de kinderen Gods hierin is verslapt, moet niet rusten voor en aler hij dit leven terug heeft. Wie dit niet terug heeft voor zijn heengaan, zal omkomen, al kan hij een bekeringsgeschiedenis verhalen.

Wat moet men nu doen in betrekking tot deze zaak? Van onze krachten gebruikmaken? Ik bezit ze niet en gij evenmin. Wij zijn in Adam krachteloos geworden, en niet in staat om ook maar één zonde ten onder te brengen. Wanneer gij gelovig zijt, wedergeboren, vernieuwd, dan weet gij dat gij zonder kracht zijt. Dit heeft de Heere Jezus ons gezegd. 'Zonder Mij kunt gij niets doen' (Joh. 15:5). Hierom vragen wij u: wat moeten wij beginnen? Wij kunnen niets beginnen. En wanneer gij iets begint, doet gij kwaad. Maar dit betekent nog niet dat wij door de Heere in verlegenheid zijn gelaten. Hij zal 'Zijn volk en erfdeel

nooit begeven', vinden wij in een van de psalmen (Ps. 94:8 ber.). Er zijn vele beloften. Zo vinden wij in Ezechiël 11 vers 19 en 20: 'En Ik zal hun enerlei hart geven, en zal een nieuwen geest in het binnenste van u geven, en Ik zal het stenen hart uit hun vlees wegnemen, en zal hun een vlezigen hart geven, opdat zij wandelen in Mijn inzettingen, en Mijn rechten bewaren en dezelve doen; en zij zullen Mij tot een volk zijn, en Ik zal hun tot een God zijn.' Deze belofte is er, en dit is een belofte van de God des hemels en der aarde. Deze beloften zijn bezworen, dus gij moet hier niet aan twifelen; zij zijn waarachtig en getrouw. Wanneer men een kind van God mag zijn, gevonden wordt in Jezus Christus, dan komen deze beloften deze mens toe. In onze strijd komt het erop aan dit recht, dit geschonken recht, te laten gelden bij de Heere. Dit is de weg. Hierdoor wordt de Heere verheerlijkt, en dit is het wat de Heere van ons wil.

Het komt zo schoon aan het licht in het u voorgelezen hoofdstuk. 'O onze God, zult Gij geen recht tegen hen oefenen? Want in ons is geen kracht tegen deze grote menigte die tegen ons komt; en wij weten niet wat wij doen zullen, maar onze ogen zijn op U' (2 Kron. 20:12). Is dit niet hartinnemend en beantwoordende aan de behoefte van Jeruzalem?

Maar er is nog meer te zeggen, ofschoon dit al voldoende zou zijn. Christus is gestorven – niet voor Zichzelf, maar voor de mens, voor de zondaar. Door dit sterven heeft Hij, ten eerste, gerechtigheid verworven, een gerechtigheid die voor God geldt en die mij en u rechtvaardigt als wij haar omhelzen. Ten tweede heeft de Heere Jezus de Heilige Geest verworven. Deze Geest is in u wanneer gij een gelovige zijt. Wanneer Hij in u woont, werkt Hij in u en Hij zorgt ervoor dat gij niet ten enenmale capituleert voor de zonde. Hij verhindert dat gij in de zonde leeft. Door de Heilige Geest is de liefde Gods in onze harten uitgestort. Wat doet deze liefde? Onder meer bidt zij: 'Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal?' (Hand. 9:6). 'HEERE, maak mij Uw wegen bekend, leer mij Uw paden' (Ps. 25:4). Een godsdienstig mens leeft alsof er geen God in de hemel is. Dit komt niet altijd voor de dag. Want deze mens gaat naar de kerk, hij leest en bidt, hij neemt allerlei plichten waar. Maar als het erop aankomt, dan openbaart het zich. Hij gaat zijn eigen weg. Dit komt gedurig uit in de dagelijkse conversatie. Ik raad u dan ook aan deze zo weinig mogelijk te voeren. Op deze dingen moet men letten,

zowel bij de naaste als bij onszelf. Wanneer het erop aankomt, kan men het zonder God.

Bij een godsdienstig gesprek is het zulk een grote uitzondering als een mens kan laten horen dat en hoe hij God nodig heeft. Dit is een schone zaak voor iemand met wie dit ook het geval is.

Christus is niet gestorven om in het graf te blijven. Weet gij dit? Hoe is u bekend geworden dat Christus uit het graf is verrezen? Wanneer gij het niet weet, dan weet gij niets van het christendom, dan zijt gij nog een vreemdeling in het Jeruzalem dat boven is. Schaamt gij u niet, gij die hier zit zonder kennis? Wie gelooft, weet dat Christus in hem is opgestaan, naar het woord van de schrijver van de brief aan de Hebreëen in hoofdstuk 2 vers 9: 'Maar wij zien Jezus met heerlijkheid en eer gekroond, Die een weinig minder dan de engelen geworden was.' Christus leeft niet voor Zichzelf in de hemel, maar voor de Zijnen. 'Alzo Hij altijd leeft om voor ons te bidden' (Hebr. 7:25). Op Zijn gebed worden wij opgewekt tot de strijd tegen de zonde. 'Simon, Simon, zie, de satan heeft ulieden zeer begeerd om te ziften als de tarwe; maar Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude' (Luk. 22:31, 32).

Nog iets. Christus was uit het graf verrezen. Hier was kracht toe nodig, dezelfde kracht die God heeft aangewend bij de schepping. Deze kracht grijpt de geroepen zondaar aan. Dit betekent dat hij onwederstandelijk is geroepen. De gehele wereld, in zoverre zij met het christendom in aanraking komt, wordt wederstandelijk geroepen. Maar deze mens wordt onwederstandelijk geroepen; de kracht van Christus heeft hem aangegrepen. Wanneer dit is geschied, grijpt hij de kracht van Christus aan. Deze kracht blijft hij aangrijpen. Dit betekent onze strijd tegen de zonde, tegen de wereld, tegen het rijk der duisternis. Hieruit kunt gij wel begrijpen dat het niet ons werk is, maar alleen het werk van God.

Nu moet gij eens nauwkeurig nagaan hoe dit alles van binnen bij u ligt. Ik heb getracht u deze dingen eenvoudig voor te stellen. Verder heb ik de overtuiging dat zij zo zijn. Wat zegt uw binnenste hier nu van?

Gezongen: Psalm 68:14.

Wij worden telkens voor een keus geplaatst. Het leven is vol kruispunten; wij staan telkens op een tweesprong en dan moet er een keus

worden gedaan. Ieder mens doet deze keus. Wat nu? Vlees en bloed huilt. Satan maakt ons bang en voorspelt onze ondergang. Onze naaste bloedverwanten en onze huisgenoten smeken ons zo niet te handelen, deze weg niet in te slaan. De wijsheid en de krachten van de wereld komen op ons af. Wat moeten wij doen? Wanneer gij een begunstigde zijt, komt gij toch meer dan eens in de verzoeking om, evenals David dit eens deed, de wapenrusting van Saul aan te trekken. Maar dit is niet aan te raden; dit belooft geen goede afloop. Wat dan?

In de eerste plaats moet gij u afvragen of wat gij meent te moeten doen, wel werkelijk de bedoeling van God is; want de mens heeft een rijke fantasie. De geest is niet altijd geheel in orde en men wil zich soms van alles wijs maken en zeggen: 'God wil het.' Voor alles moet men zich afvragen of de weg die wij menen te moeten inslaan werkelijk Gods weg is. Wie dit in oprechtheid doet, sterft aan alles, aan zichzelf, aan zijn wil, aan de Wet, ja aan alles. Dit zoekt de mens te ontkomen. Waarom loopt men zo overal heen? Omdat men bang is dat men er achter zal komen wat de wil van God is – en dit zouden wij voor de gehele wereld niet willen. Zo liefelijk is onze godsdienst, zulke oprechte mensen zijn wij – gevaarlijk voor onszelf en gevaarlijk voor onze naaste! Naast de vorst der duisternis is er niets gevaarlijker dan een mens.

Wanneer wij het getuigenis des Woords en des Geestes in ons hebben dat ons de wil van God is bekend gemaakt, dan moeten wij de eenzaamheid in en stil en met een bedaarde geest deze wil omhelzen – alles wat tot ons komt, alle waarschuwingen en raadgevingen, laten liggen voor de Heere, Wiens wil wij omhelzen. Dit is de vrijheid van een christen; hij is vrij om God te dienen naar de inspraak van zijn geweten. Hier staat deze mens alleen. Dit moet men kunnen, men moet alleen kunnen staan. Wie God wil dienen en ook nog de instemming en toewijding van de naaste begeert, laat hem gerust alles loslaten; hij is een bedrieger van zichzelf en een bedrieger van de naaste. De mens moet alleen kunnen staan.

Nu zijn er hier angstvalligheden. Deze zijn soms zeer groot. Er zijn de angstvalligheden van eigen vlees en bloed, die van onze betrekkingen, die van hen die wij liefhebben (veel meer liefhebben dan wij zelf weten). Er zijn onze schijnbelangen. Onze werkelijke belangen liggen in Gods hand. Er is de wereld met haar onzinnigheden, haar grote kracht,

haar waangeloof. De mens is er zelf, niet als wedergeborene, maar naar vlees en bloed. Wat moet men nu doen? Men moet de verschrikkingen onder het oog zien. Wanneer men dit heeft gedaan, zijn zij weg. Hierbij moeten wij denken aan de leeuwen die in 'Eens Christens reize naar de eeuwigheid' worden gevonden. De wereld en de schijngodsdienst blijven hiervoor staan, maar de begunadigde overwint dit alles met een oogopslag.

Zij sloegen 't oog op God;
Zij liepen als een stroom Hem aan;
Hij liet hen nimmer schaamrood staan;
Hij wendde straks hun lot. (Ps. 34:3)

Wat zal dat in de eeuwigheid voor u zijn, wanneer gij niet zijt toegebracht, dat er mensen op aarde waren die dit alles hadden overwonnen, terwijl gij ervoor zijt blijven staan, omdat gij bevreesd waart. Weet gij waar het in ligt? Gij kunt het antwoord vinden in het bekende woord van de apostel Johannes: 'Dit is de overwinning die de wereld overwint, namelijk ons geloof' (1 Joh. 5:4).

Gij moet niet doen alsof gij gelooft, maar gij moet geloven. Want: 'Al wat uit het geloof niet is, dat is zonde' (Rom. 14:23).

Gelooft gij? Wat is er dan met u gebeurd? Wanneer zijt gij een gelovige geworden? Hoe zijt gij het geworden? Door wie zijt gij een gelovige gemaakt? Zijt gij tot nadenken gebracht? Ik heb u vele malen gezegd dat over het algemeen de mensen niet van nadenken houden, vooral niet de mensen van deze tijd. Zijt gij tot nadenken gebracht? Hebt gij verder de zaken ter harte genomen, zodat geen enkel ding in de wereld u belangrijk was in vergelijking met deze zaak? De Heere Jezus heeft eens gezegd: 'Eén ding is nodig' (Luk. 10:42). Is dit bij u geweest? Was voor u slechts één ding nodig, en al het andere onbelangrijk? Een verandering, vele uitreddingen, een aangenaam gebed, een liefelijke gestalte – dit heeft alles niets te betekenen. Wanneer hebt gij gezegd: 'Ik mis het'? En dit misschien nadat u al lang voor een begunadigde was doorgegaan? Wanneer hebt gij gezegd: 'Ik heb Christus niet, ik heb God niet!' Wat heeft het gezicht van dit gemis bij u uitgewerkt en teweeggebracht? Hebt gij uw uiterste best gedaan om uzelf uit deze moeilijkheden gered

te zien? Wat hebt gij gedaan om hieruit verlost te worden? Zoudt gij hierover kunnen spreken? Zijt gij hierin teleurgesteld, of hebt gij uw doel bereikt? Zijt gij hierin voorspoedig geweest, of zijt gij hierdoor dieper in uw gemis gebracht? Hebt gij gewanhoopt aan uzelf, aan de Wet als een verbond der werken? Hebt gij gewanhoopt aan uw naaste? Hebt gij heilig gewanhoopt? Is de Heere Jezus u geopenbaard? Of hebt gij maar een tekst over de Heere Jezus aangegrepen? Er gaan op deze wijze zoveel mensen verloren.

Is Christus u geopenbaard? Is Hij tot u en in u gekomen? En hebt gij toen het gehele geheim der verlossing leren kennen? Hebt gij God leren kennen: Vader, Zoon en Heilige Geest? Nee, de kennis van de Zoon komt nooit alleen. Er is in het Goddelijk Wezen niet één Persoon alleen. Wij zouden de Personen in het Goddelijk Wezen willen scheiden. Als Christus in ons komt, is de Vader er. De Heilige Geest heeft ons Christus geopenbaard. Zodat onmiddellijk met de komst van de Heere Jezus God drie-enig wordt aanschouwd. Is dit uw bevinding? Zijt gij hierop uit uzelf gegaan en uit al het uwe? En hebt gij u verenigd met wat u is geopenbaard? 'Gelijk een hert schreeuwt naar de waterstromen, also schreeuwt mijn ziel tot U, o God' (Ps. 42:2). Was het zo bij u?

Hebt gij u de Heere toegeëigend? Hebt gij de vergeving van uw zonden gevonden? Hebt gij de beloften Gods omhelsd? Hebt gij u bekeerd? Wat zegt gij ten opzichte van deze vragen? Hebt gij vrijmoedigheid om te zeggen: 'Dit ken ik'?

Hebt gij uzelf daarna jarenlang onderzocht? Onderzoekt gij uzelf nog steeds? De apostel Paulus schreef immers: 'Onderzoekt uzelfen of gij in het geloof zijt, beproeft uzelfen' (2 Kor. 13:5). Dit staat toch in Gods Woord? Gij twijfelt er toch niet aan dat al wat ik u zeg in de Bijbel te vinden is? Handel hiernaar. Want als een mens gezond is en iedere dag zijn bezigheden heeft, dan is het niet altijd moeilijk om het ervoor te houden dat men genade heeft; dan behoeft er niet zoveel gebeurd te zijn om dit te denken. Maar er komen andere tijden. Men kan in een uiterst moeilijke positie worden geplaatst. En wat doet men dan? Dan hebt gij misschien de Heere of uw naaste beschuldigd. Dit is het leven van de schijn-godsdienst. Gods Woord zegt: 'Indien gijlieden willig zijt en hoort, zo zult gij het goede dezes lands eten' (Jes. 1:19).

Er komt een sterfbed; niet voor allen, maar toch wel voor de meeste

mensen. Dan kan een mens het uiterst benauwd hebben; ik bedoel nu alleen lichamelijk. Deze mens kan soms geen verademing krijgen, geen verkwikking of rust, hij kan noch op de rechterzijde, noch op de linkerzijde en evenmin op de rug liggen; hij kan dag en nacht door slapeloosheid worden verontrust. Acht gij dit de geschiktste tijd voor een onderzoek of een bekering? Wanneer een mens in zulke omstandigheden komt, kan hij weleens nauw worden gezocht, en dan is het menigmaal gebeurd dat zulk een mens alle hoop geheel ontviel, ofschoon God voor Zijn volk zorgt. Maar het komt ook voor dat men in deze nood grijpt naar dingen die geen wezen hebben.

Misschien herinnert gij u dat ik vele jaren geleden vertelde hoe ik eens bij een zieke kwam. Ik kende hem enigermate; hij kwam onder mijn gehoor. Ik bespeurde geen bevreesdheid, geen angst, geen verlegenheid. En terwijl ik daar zo zat dacht ik: wat kan de oorzaak zijn, dat deze mens naar het schijnt, zo gerust is? Ik bleef nog even zitten en sprak nog enkele woorden, en daar kwam het voor de dag. Jaren geleden had hij het eens zeer benauwd gehad, en in deze benauwdheid was hem een belofte voorgekomen – dit was zijn grond voor de eeuwigheid. Hij was zó bedrogen door de vorst der duisternis, dat hij zichzelf de overtuiging opdrong dat hij gered was.

Onderzoek uzelf of gij de overtuiging hebt dat er geen licht is dat uw licht duisternis kan maken. Deze overtuiging moet gij hebben. Wanneer gij hier veel nalatigheid bij uzelf vindt, keer dan weder tot de Heere, Die tot u zegt: ‘Keert weder tot Mij, en Ik zal tot u wederkeren, zegt de HEERE der heirscharen’ (Mal. 3:7).

Ik heb u zo-even gezegd wat een mens moet doen, en ook doet door de invloed van de Heilige Geest, als hij op de posten is. Dan moet hij onderzoeken wat de wil des Heeren is. Dit wil ik er nog bijvoegen: Wanneer een mens overtuigd is dat wat hem bekend gemaakt is Gods wil en weg is, dan moet hij ook van te voren het geloof hebben dat het goed uitkomt. Heeft hij dit geloof niet, dan komt het ook niet goed uit.

Godsdienstige mensen zeggen dat zij hopen dat het goed uit zal komen, maar zij hebben geen grond voor deze hoop. In 1914 vroeg ik aan mijn rechters, die mij hebben afgezet: ‘Zijt gij overtuigd dat gij op goede gronden handelt?’ Gij zult verbaasd staan van hun antwoord. Het luidde: ‘Ja, want wij hebben voor onze vergadering God gebeden.’

‘Wee u, land, welks koning een kind is’ (Pred. 10:16). Dit geschiedde in wat zich noemt de Nederlandse Hervormde Kerk.

Wanneer gij door het geloof leeft, wandel dan ook door het geloof. Als gij dit doet, dan zult gij wonderen beleven. Of gij nog rijk of arm zult worden, dit moet gij niet willen weten. Veronderstel: gij bezit vijfhonderdduizend gulden, dan moet gij hier los van zijn. Gij moogt dit geld hebben, wanneer gij het op een rechte wijze hebt verkregen, maar gij moet er geheel los van zijn. Is het anders, dan zijt gij de persoon niet om God te dienen.

Wees niet bang voor God, maar wees bang voor uzelf, wees bang voor uw vrienden, voor de uwen, voor de wereld en voor de satan. Wanneer gij ’s Heeren wegen verkiest, dan komt meer en meer openbaar dat Hij wonderen doet, Hij alleen.

Gij zijt allen vanmorgen voor de keus gesteld. In de eeuwigheid zal eerst recht aan het licht komen hoe uw keus is geweest. ‘Welgelukzalig is de mens die op U vertrouwt’ (Ps. 84:13).

Amen.

Gezongen: Psalm 50:6 en 9.

Fragment uit een brief van William Romaine

Tot die tijd aankomt, dat ik u ontmoeten mag, zal ik bezig zijn met u toe te wensen wat ik altijd voor mijzelf begeer: een beter besef en een duidelijker gevoel van mijn behoeften en meer geloof om op Jezus te leven tot voorziening daarin. Als u niets in uzelf hebt om u op te verheugen, als alles ellende en hulpeloosheid is, dan zal Jezus het dierbaarst zijn, daar Hij de almachtige Zaligmaker van zulk een ellendig en hulpeloos schepsel is. Een mens die een overvloedige tafel heeft, vindt het een geluk als hij hongerig en dorstig kan neerzitten. Zo zou het bij u moeten zijn als alles binnenin u zegt: Hier kun je zonder Christus niets doen, daar kun je zonder Christus niets doen. Dan moet het geloof zeggen: Het is waar, ik kan niet, maar Hij heeft juist datgene in Zich wat ik nodig heb, en Hij heeft beloofd het mij te geven, en tot verkrijging ervan hang ik van Hem af. Zulk een afhankelijkheid is een hemel op

aarde. Ik bevind dat het zo is; ik zou het ook niet anders willen hebben. Wat zou er van mij worden als ik rijk en verrijkt geworden was, en aan geen ding gebrek had? Wel, dan zou ik mijn behoefte aan Christus niet gevoelen; ik zou niet op Hem kunnen leven, en zo zou ik troosteloos worden. Mijn beste vriendin, geloof mij, ik heb alle wegen tot het geluk beproefd, maar ze hebben mij, op deze ene na, alle teleurgesteld, en hier ben ik dan neergestreken. Ik begeer niets dan Christus.

Brief van 3 juli 1764

Fragmenten uit een predikatie van Ralph Erskine

*'Zwaard, ontwaak tegen Mijn Herder, en tegen den Man
Die Mijn Metgezel is, spreekt de HEERE der heirscharen.'
(Zach. 13:7).*

Dit vers vertoont ons een duidelijke voorzegging van Christus' lijden en van de gesteldheid daaronder van de discipelen: '...sla dien Herder, en de schapen zullen verstrooid worden; maar Ik zal Mijn hand tot de kleinen wenden' (Zach. 13:7). Hetwelk door de Heiland Zelf uitdrukkelijk op Hem en Zijn discipelen wordt toegepast (Matth. 26:31). Zodat wij er niet op hoeven te staan om te onderzoeken van wie de profeet, of liever de Heere spreekt; want de spreker in onze tekstwoorden is niet anders dan God de Vader, Die order en bevel geeft aan het zwaard van de Goddelijke gerechtigheid om te ontwaken tegen Zijn Zoon, omdat Hij de zonden van alle uitverkorenen als Borg op Zich genomen had.

Bent u bevreesd dat u geen uitverkorene bent? O, zoek u toch niet met deze verborgenheid te bemoeien, maar, overeenkomstig Gods geopenbaarde wil in Zijn Woord, bied ik u Gods Uitverkorene aan, in Dewelke Zijn ziel een welbehagen heeft. En als u met uw hart een dadelijk gebruik van deze aanbieding maakt, door Hem ook tot uw Uitverkorene te stellen, dan kunt u van uw verkiezing volkomen zeker zijn. Bent u bevreesd dat u de zonde tegen de Heilige Geest hebt begaan? Dan moet ik u zeggen dat uw vrees daarvoor een zeker bewijs is dat u die zonde nooit hebt begaan, en alzo bied ik u derhalve ook de Man aan

Die Gods Metgezel is. Indien u gewillig bent om Hem tot uw Zaligmaker aan te nemen, dan zult u in eeuwigheid niet aan die zonde schuldig staan. Bent u vol vijandschap tegen God? Ik bied u Hem aan als volkomen Zaligmaker, Die al uw vijandschap verbreken kan, indien u gewillig bent dat Hij dat doet. Bent u een onboetvaardig zondaar die van alle bekering ten enenmale ontbloot is? Ik bied u Hem aan als een Vorst en Zaligmaker, Die verhoogd is om te geven bekering en vergeving van zonden. Geeft u er uw toestemming aan? Hebt u Hem reeds eerder aangenomen? Dan bied ik u Hem echter bij vernieuwing aan, opdat u Hem wederom mag aannemen en liefelijker omhelzen dan ooit te voren. Of hebt u Hem tot hiertoe geweigerd aan te nemen? Ik bied u Hem nochtans aan, opdat u, niettegenstaande alle verachting die u Hem betoond hebt, Hem nu alsnog zou aannemen en in het geloof omhelzen. Bent u onmachtig om in Hem te geloven? Hebt u geen kracht om van Zijn aanbieding gebruik te maken? Wel, dan bied ik u Hem aan als de overste Leidsman en Voleinder van het geloof, om dit alles krachtdadig in u te werken.

Bent u begerig, arme ziel, dat Hij Zijn kracht met dat doel aan u ten koste mag leggen? Wat zal ik zeggen? Bent u onwillig om te geloven? Ofschoon dit het voornaamste beletsel is en de grootste hinderpaal van alles is, nochtans bied ik u daartegen aan de Man Die Gods Metgezel is, als een Zaligmaker, Die zowel kracht als oneindige waarde heeft, opdat Hij in u werke, beide het willen en het werken naar Zijn welbehagen. Bent u tevreden opdat Hij Zijn kracht betone om uw vijandschap te verbreken en uw ziel gewillig te maken? God weet dat het willen of het werken uit u en door uzelf bij u niet is, en dat u in of door uzelf geen wil of kracht hebt om iets goeds te kunnen doen – maar het geloof bestaat er niet in om iets groots door onze eigen kracht teweeg te brengen, maar in het gebruik maken van de kracht van de Heere, opdat Die alles in en voor ons werken moge. Merk op dat Gods kracht u tegelijk in en met Christus aangeboden wordt, omdat Hij Gods Metgezel is, in Wie al Gods kracht en sterkte is: ‘Of hij moest Mijn sterkte aangrijpen, hij zal vrede met Mij maken; vrede zal hij met Mij maken’ (Jes. 27:5).

Schatkamer, vertaling J. Ross